

Veilig en vertrouwd

Veiligheidsanalyse 2024 gemeente Texel

Scherp

Opdrachtgever

Gemeente Texel

Opstellers:

Fleur Valk en Harmen Krul

Versie

Definitief d.d. 11 oktober 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
1.1 Veiligheidsthema's	1
1.2 Leeswijzer	2
2. Algemene veiligheidscijfers	3
3. Veilige woon- en leefomgeving	5
3.1 Sociale kwaliteit	5
3.2 Fysieke kwaliteit	6
3.3 Objectieve veiligheid/veel voorkomende en high impact criminaliteit	8
3.4 Subjectieve veiligheid	10
4. Bedrijvigheid en veiligheid	13
4.1 Veilig winkelgebied	13
4.2 Veilige bedrijventerreinen	13
4.3 Veilig uitgaan	14
4.4 Veilige evenementen	15
4.5 Veilig toerisme	15
5. Jeugd en veiligheid	17
5.1 Jeugdoverlast en -problematiek	17
5.2 Jeugd, alcohol en drugs	18
5.3 Veilig in en om school	19
6. Fysieke veiligheid	20
6.1 Verkeersveiligheid	20
6.2 Brandveiligheid	21
6.3 Externe veiligheid	22
6.4 Rampenbestrijding en crisisbeheersing	23
7. Integriteit en veiligheid	24
7.1 Polarisatie en radicalisering	24
7.2 Georganiseerde/ondermijnende criminaliteit	24
7.3 Weerbare overheid/ weerbaar bestuur	26
7.4 Informatieveiligheid	26
7.5 Ambtelijke en bestuurlijke integriteit	26
8. Conclusie	28
Bijlagen	30
Bijlage 1. Overzicht muntjes inwoners	31
Bijlage 2. Overzicht muntjes dorpscommissies	33

1. Inleiding

De gemeente Texel staat voor de uitdaging om een nieuw integraal veiligheidsplan (hierna: IVP) op te stellen voor de beleidsperiode van 2025-2028. Het gedegen analyseren van de lokale veiligheidssituatie van de gemeente Texel vormt de basis voor een goed onderbouwd IVP. Voorliggende rapportage bevat een veiligheidsanalyse van de gemeente Texel ter voorbereiding op dit nieuwe IVP.

Door een uitgebreide veiligheidsanalyse te doen, wil de gemeente Texel de objectieve veiligheidstrends, zoals politiecijfers, samenbrengen met subjectieve veiligheidsgegevens, zoals ervaringen van de hulpdiensten, de opvattingen van inwoners en dorpscommissies. Op basis van de veiligheidsanalyse zal het team Openbare Orde en Veiligheid (OOV) van de gemeente Texel invulling geven aan het IVP, waar de prioriteiten en ambities op veiligheidsgebied voor de komende vier jaar worden vastgelegd.

1.1 Veiligheidsthema's

Deze analyse is uitgevoerd aan de hand van de vijf veiligheidsthema's die voortvloeien uit het Kernbeleid Veiligheid 2021 (VNG).¹ Ieder veiligheidsthema kan worden onderverdeeld in een aantal subthema's. De vijf veiligheidsthema's en de bijbehorende subthema's zijn op basis van de beschikbare cijfers voor de gemeente Texel uitgewerkt. Gezien de schaal van Texel is het mogelijk dat niet alle thema's even relevant zijn. De indeling van het VNG dient dan ook vooral als een vertrekpunt. In sommige gevallen zullen er voor de gemeente Texel geen cijfers over de subthema's aanwezig zijn. In deze gevallen hebben aanvullende sessies en gesprekken meer duidelijkheid gegeven over de mate waarin een thema speelt.

Veilige woon- en leefomgeving	Bedrijvigheid en veiligheid	Jeugd en veiligheid	Fysieke veiligheid	Integriteit en veiligheid
1.1 Sociale kwaliteit	2. Veilig winkelgebied	3.1 Jeugdoverlast	4.1 Verkeersveiligheid	5.1 Polarisatie en radicalisering
1.2 Fysieke kwaliteit	2.2 Veilige bedrijventerreinen	3.2 Jeugdcriminaliteit/ individuele probleemjongeren	4.2 Brandveiligheid	5.2 Georganiseerde/ ondermijnende criminaliteit
1.3 Objectieve veiligheid/veel voorkomende en 'high impact'- criminaliteit	2.3 Veilig uitgaan	3.3 Jeugd, alcohol en drugs	4.3 Externe veiligheid/ Omgevingsveiligheid	5.3 Weerbare overheid/weerbaar bestuur
1.4 Subjectieve veiligheid	2.4 Veilige evenementen	3.4 Veilig in en om de school	4.4 Rampenbestrijding en crisisbeheersing	5.4 Informatie-veiligheid
	2.5 Veilig toerisme			5.5 Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

¹ Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), *Kernbeleid Veiligheid 2021*

1.2 Leeswijzer

Dit rapport is als volgt opgebouwd. Allereerst volgt een algemeen overzicht van de veiligheidscijfers van de gemeente Texel. De volgende hoofdstukken zijn opgebouwd aan de hand van de vijf veiligheidsthema's van het VNG, waarbij er wordt gekeken in hoeverre een thema speelt binnen de gemeente. Het rapport eindigt met een conclusie waar de resultaten van deze analyse worden samengevat.

2. Algemene veiligheidscijfers

De cijfers voor deze veiligheidsanalyse zijn verkregen op basis van openbronnenonderzoek (onder andere data.politie.nl en waarstaatjegemeente.nl) en aangeleverde politiecijfers. Belangrijk is om te vermelden dat het coronavirus in de jaren 2020 en 2021 een sterke invloed had op het veiligheidsdomein. Zo was er een aantal delicten dat in die periode een stijging kent, waaronder geluidshinder, terwijl er ook delicten waren die juist een sterke daling kenden, zoals alcohol- en drugsoverlast. Er kan niet met zekerheid gezegd worden dat dit een gevolg is van het coronavirus, maar dit kan in sommige gevallen een vertekend beeld geven van de cijfers.

Het totaal aantal geregistreerde misdrijven en aangiften voor de gemeente Texel is de afgelopen jaren ongeveer gelijk gebleven.

	2020	2021	2022	2023
Totaal geregistreerde misdrijven en aangiften	405	448	452	417

In de onderstaande tabel zijn de meest relevante cijfers van 2020 tot en met 2023 opgenomen. Het aantal incidenten, zoals in onderstaande tabel, is gebaseerd op de registraties die in de politiesystemen zijn vastgelegd.²

Onderwerp	2020	2021	2022	2023
Drank- en drugsoverlast	20	25	57	39
Drugsmisdrijven	4	1	7	2
Jeugdoverlast	78	107	95	61
Overlast door personen met onbegrepen gedrag	70	91	73	65
Geweldsmisdrijven	41	34	50	28
Overlast zwervers	17	12	8	3
Woninginbraken	2	7	4	3

² De cijfers uit deze tabel en de volgende tabellen zijn verkregen via data.politie.nl (<https://data.politie.nl/#/Politie/nl/>).

Onderwerp	2020	2021	2022	2023
Drugshandel	4	1	7	2
Verkeersmisdrijven	110	127	126	134
Rijden onder invloed (weg)	34	29	47	42
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	61	111	83	71
Wapenhandel	3	3	3	3
Cybercrime	15	19	15	14
Fraude	79	65	57	62

Cijfers alleen vertellen nooit het volledige veiligheidsverhaal. Wel kan op basis van de bovenstaande cijfers een eerste beeld gevormd worden van de relevante veiligheidsthema's op Texel. In de komende hoofdstukken zijn de vijf veiligheidsthema's per thema uitgewerkt.

De cijfers komen hierin terug, maar worden aangevuld met relevante informatie en duiding die is opgehaald in gesprekken met de volgende stakeholders:

- de brandweer;
- de politie;
- de GGD;
- de veiligheidsregio Noord-Holland Noord;
- de burgemeester van de gemeente Texel;
- de adviseurs openbare orde en veiligheid van de gemeente Texel;
- de dorpscommissies van Texel; en
- inwoners van de gemeente Texel.

3. Veilige woon- en leefomgeving

Een veilige woon- en leefomgeving vormt de basis voor het welzijn en de kwaliteit van leven van Texel haar bewoners. Dit hoofdstuk richt zich op verschillende aspecten die samen de veiligheid en leefbaarheid binnen een gemeenschap bepalen. Centraal staan hierbij sociale kwaliteit, fysieke kwaliteit, objectieve veiligheid en subjectieve veiligheid.

3.1 Sociale kwaliteit

De sociale kwaliteit wordt sterk beïnvloed door ‘intermenselijke relaties’. Belangrijke ‘positieve’ aspecten zijn betrokkenheid van bewoners bij de buurt, sociale netwerken, informele sociale controle, samenredzaamheid, en dergelijke. Sociale kwaliteit kan onder druk komen te staan door onder meer woonoverlast en burengerucht, overlast van personen met onbegrepen gedrag, zogenoemde multiprobleemgezinnen/-huishoudens, overlast door illegale bewoning, zich intimiderend gedragende buurtbewoners, drank- en drugsoverlast en prostitutie.

Sociale kwaliteit op Texel

Het aantal geregistreerde overlastmeldingen op Texel wisselde de afgelopen jaren. Voorbeelden binnen dit thema zijn drank- en drugsoverlast, personen met onbegrepen gedrag en jeugdoverlast. In het derde deel van deze analyse, jeugd en veiligheid, wordt jeugdoverlast verder besproken.

	2020	2021	2022	2023
Overlast door personen met onbegrepen gedrag	70	91	73	65
Overlast in verband met alcohol/drugs	20	25	57	39

Overlast door personen met onbegrepen gedrag

Regionaal wordt er actief ingezet op dit subthema en zijn er verschillende initiatieven, waaronder het Integraal Zorgakkoord, het Gezond en Actief Leven Akkoord en het programma Noord-Holland Noord Gezond. Tegelijkertijd neemt het aantal meldingen over mensen met onbegrepen gedrag bij de politie, het Vangnet en Advies van GGD Hollands Noorden, de crisisdienst van GGZ-NHN en het Zorg- en Veiligheidshuis niet of nauwelijks af.

Daarnaast geeft het “Programmaplan vervolgfase aanpak mensen met onbegrepen gedrag” van het Zorg- en Veiligheidshuis Noord-Holland Noord aan dat er een toename van complexe casuïstiek in het sociaal domein wordt ervaren en dat er meer kan en meer moet worden gedaan om verdere teloorgang van mensen met onbegrepen gedrag en escalatie te voorkomen. Binnen de gemeente Texel blijft het aantal meldingen/incidenten hieromtrent min of meer gelijk, met een uitschieter naar 91 in 2021. In de gesprekken werd aangegeven dat deze problematiek op het eiland niet vaker voorkomt dan elders in het land. Er is sprake van een sterke sociale controle en problemen worden gezamenlijk aangepakt, onder andere via het goed functionerende netwerk voor OGGZ (Openbare Geestelijke Gezondheidszorg).

Desondanks is de psychiatrische beoordeling op het eiland wel een punt van zorg. Hoewel de GGZ wel op het eiland komt, is er geen 24/7 aanwezigheid van de GGZ op Texel. Zo nodig moeten hulpverleners van het vasteland komen of vinden crisisbeoordelingen plaats via beeldbellen. Dit roept vragen op over de effectiviteit en continuïteit van de zorg, vooral in crisissituaties buiten kantoortijden. Formeel mag de politie personen met onbegrepen gedrag niet voor beoordeling in de cel plaatsen. Dit maakt dat zij, tegen de tijd dat ze beoordeeld kunnen worden, vaak al zijn gekalmeerd, waardoor een accurate beoordeling lastiger wordt.

Overlast in verband met alcohol/ drugs

Het aantal meldingen/incidenten omtrent overlast in verband met alcohol en/of drugs lijkt in de afgelopen jaren (2022 en 2023) op Texel toe te nemen. Daarbij was er sprake van een aanzienlijk piekmoment in 2022 met 57 incidenten. Tegelijkertijd is er in 2023 weer een daling te zien ten opzichte van 2022 en is er in het eerste kwartaal van 2024 tevens een afname van dergelijke incidenten te zien.³ Ook regionaal (binnen politie-eenheid Den Helder) en landelijk is er de afgelopen jaren een toename te zien in dit verband.

3.2 Fysieke kwaliteit

De fysieke kwaliteit heeft betrekking op fysieke kenmerken van de woonomgeving: in het bijzonder de inrichting, het onderhoud en beheer van de openbare ruimte. Aspecten zijn onderhoud van groen, aanpak zwerfvuil, verlichting van achterpaden en dergelijke. Inbreuk op de fysieke kwaliteit uit zich onder meer in vernielingen, graffiti, zwerfvuil en andere tekenen van verloedering.

---

³ Ten opzichte van de periode januari - april 2023 is er in januari - april 2024 een daling te zien van 50% (van 10 naar 5).

Fysieke kwaliteit op Texel

Vernieling en vandalisme

Het aantal incidenten met betrekking tot vernieling is de afgelopen twee jaar afgenomen en over het algemeen ligt het aantal vernielingen op Texel gemiddeld lager in vergelijking met de rest van Nederland. Een uitzondering hierop was zichtbaar in 2021, waarin het aantal vernielingen per inwoners aanzienlijk hoger lag op Texel (55 per 10.000) dan in de rest van Nederland (41 per 10.000). Als het gaat om vandalisme en vernieling geven de verdiepende gesprekken een tweeledig beeld: enerzijds wordt aangegeven door bijvoorbeeld de politie en een aantal dorpscommissies dat het aantal vernielingen de afgelopen jaren is afgenomen. Eerder was er op het eiland nog sprake van zogeheten 'slooproutes'. Anderzijds blijkt uit de gesprekken met inwoners dat vandalisme en vernieling (door jongeren) nog steeds als een groot probleem wordt ervaren op Texel.

	2020	2021	2022	2023
Vernieling / zaakbeschadiging	36	76	54	49

Verloedering

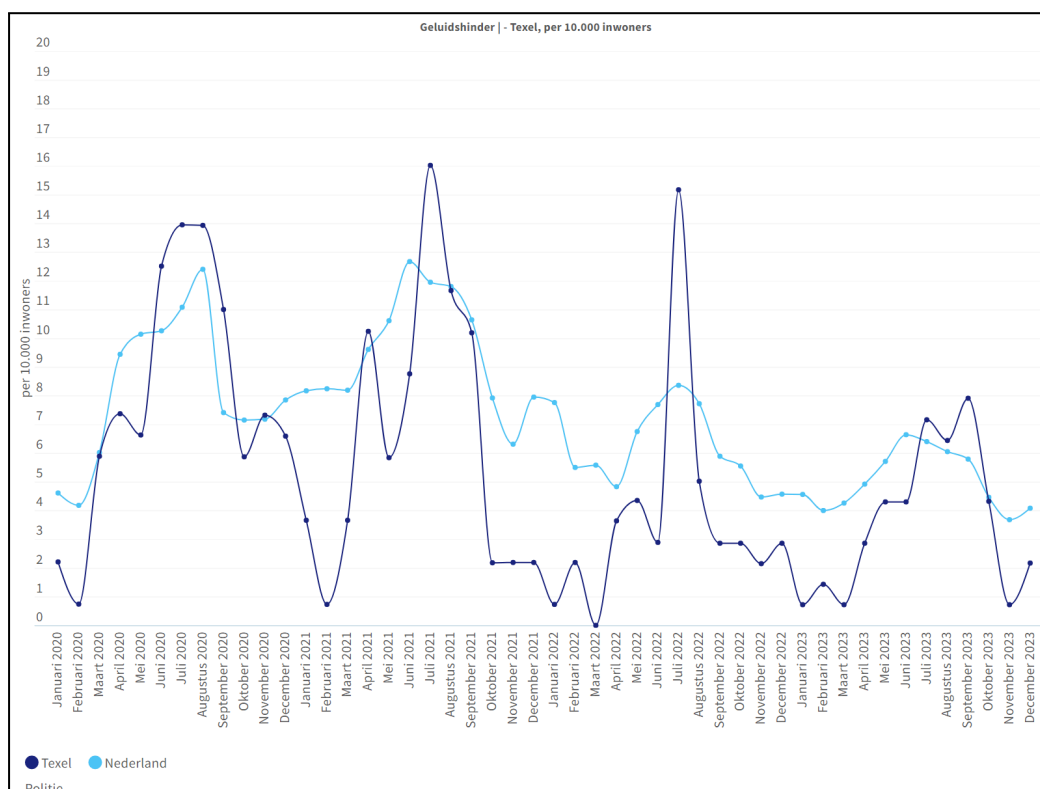
Uit de gesprekken met dorpscommissies en inwoners kwam naar voren dat er op Texel geen sprake is van grootschalige verloedering. Tegelijkertijd zijn er wel bepaalde aandachtspunten die, indien niet aangepakt, kunnen leiden tot een verslechtering van de fysieke kwaliteit van de woonomgeving. Het gaat hierbij voornamelijk om onderhoud van groenvoorzieningen, zwerfafval en specifieke vormen van overlast zoals auto's die racen over de openbare weg en over duinen/strand en honden- en paardenpoep.

Geluidshinder

	2020	2021	2022	2023
Geluidshinder horeca	12	2	5	11
Geluidshinder evenement	0	2	1	0
Geluidshinder overig	128	106	62	60

In 2020 en 2021 zijn er op Texel relatief meer meldingen geweest van geluidsoverlast. Dit is in lijn met de landelijke trend waarbij tijdens de coronapandemie fors meer meldingen zijn gedaan bij de politie over geluidsoverlast, als gevolg van thuisfeestjes en luidruchtige burens.

Vergelijkbaar met de andere Waddengemeenten is er op Texel een patroon zichtbaar waarbij er in de zomermaanden (juni en juli) bovengemiddeld veel overlast wordt ervaren. De meest recente politiecijfers van 2024 ondersteunen deze observatie. De onderstaande grafiek toont de geluidshinder van Nederland en van Texel per 10.000. De verklaring voor deze hoge pieken ligt naar alle waarschijnlijkheid in het toeristisch hoogseizoen op het eiland.

3.3 Objectieve veiligheid/veel voorkomende en high impact criminaliteit

Bij dit thema gaat het om verschillende vormen van vermogens- en geweldscriminaliteit die zich in de alledaagse woon- en leefomgeving kunnen voordoen. Het gaat hier vaak om zogeheten *high impact crimes*: delicten die een grote impact op het slachtoffer en hun directe omgeving en op het veiligheidsgevoel in de maatschappij hebben. Voorbeelden hiervan zijn vermogenscriminaliteit, onder meer woninginbraak, babbeltreks, kelderboxinbraak, auto-inbraak, fietsendiefstal, diefstal motorvoertuigen, zakkenrollerij en straatroof. Daarnaast kan er sprake zijn van geweldscriminaliteit, waaronder bedreiging, mishandeling, openlijke geweldpleging en huiselijk geweld. Ook digitale veiligheid scharen we voor deze analyse onder objectieve veiligheid.

Objectieve veiligheid op Texel

Wat betreft de objectieve veiligheid scoort Texel in de afgelopen vier jaar gemiddeld beter dan de rest van Nederland (per 10.000 inwoners). High impact crimes, zoals diefstal en inbraak, komen relatief weinig voor op het eiland. Dit werd meermaals bevestigd door de inwoners, waarbij de diefstal van (elektrische) fietsen een enkele uitzondering vormde.

	2020	2021	2022	2023
Diefstal/inbraak woning	2	7	4	3
Diefstal/inbraak box/garage/schuur	2	2	2	6
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen	5	8	9	4
Diefstal van motorvoertuigen	0	1	0	0
Diefstal van brom-, snor-, fietsen	18	16	20	21
Zakkenrollerij	5	4	6	2
Diefstal af/uit/van ov. voertuigen	3	2	8	14
Diefstallen water	1	0	0	0

Volgens de Gezondheidsatlas Noord-Holland Noord⁴ is er tevens een lichte afname te zien met betrekking tot huiselijk geweld op Texel. Een kanttekening bij deze observatie is dat kinderen en jongeren (tot 18 jaar) niet zijn meegenomen in de statistieken.

Digitale criminaliteit

De samenleving digitaliseert in rap tempo. Online criminaliteit is niet meer weg te denken, zoals WhatsApp-fraude of bankoplichting. Op landelijk niveau geldt dat 42% van het aantal

⁴ Gezondheidsatlas Noord-Holland Noord, Dashboard, <https://gezondnhn.nl/dashboard/dashboard/>.

criminaliteitsslachtoffers in Nederland door online criminaliteit komt, tegenover 58% door traditionele criminaliteit (Openbaar Ministerie, 2024). De impact op slachtoffers van online criminaliteit is groot.

Onderwerp	2020	2021	2022	2023
Cybercrime	15	19	15	14

Op Texel speelt digitale criminaliteit een belangrijke rol en zijn er volgens de politie elke week aangiften van inwoners die zijn opgelicht. Dat zijn de laatste tijd vooral ouderen, maar uit eerder onderzoek blijkt ook dat dit vaak Texelaars tussen de 40 en 60 jaar betreft. Op basis van de demografische kenmerken van Texel, zijn de volgende indicatieve slachtoffersgegevens opgehaald met de cyberslachtoffertool van het CCV.⁵ Dit betreft geen daadwerkelijke cijfers van slachtoffers, maar geeft een indicatie op basis van het landelijk gemiddelde. Een eigen verkenning van de gemeente Texel en de politie lijkt dit te bevestigen.

Leeftijd 15 tot 25 247 personen	Leeftijd 25 tot 45 546 personen
Leeftijd 45 tot 65 724 personen	Leeftijd 65+ 458 personen
Totaal 1975 personen	Financiële schade € 536.400

3.4 Subjectieve veiligheid

Subjectieve veiligheid gaat om het 'veiligheidsgevoel' van bewoners in hun eigen woonbuurt. Het gaat hier om het 'generieke' veiligheidsgevoel, dus niet gekoppeld aan bijvoorbeeld het uitgaansgebied of een andere locatie binnen de gemeente. Om het subjectieve veiligheidsgevoel op te halen zijn twee specifieke onderzoeksmethoden toegepast.

Allereerst is gesproken met de dorpscommissies van Texel. In twee groepsgesprekken zijn diverse veiligheidsthema's besproken en konden de dorpscommissies de belangrijkste prioriteiten aangeven op het gebied van veiligheid. Als tweede methode is er gesproken met inwoners op straat, waarbij hen ook gevraagd is om hun prioriteiten aan te geven op basis van een aantal voorgelegde veiligheidsthema's. Deze gesprekken hebben plaatsgevonden in Den Burg, De Koog, De Cocksdorp en Oudeschild. Bij beide methoden is gebruikgemaakt van een zogenoemde 'prioriteitsysteem'. Met behulp van een plank met buisjes, waarop twaalf verschillende veiligheidsthema's werden vermeld, konden respondenten per persoon vijf muntjes verdelen over

⁵ Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV), *Cyberslachtoffer Tool*

de in hun ogen belangrijkste veiligheidsprioriteiten. Over de motivering van deze keuzes vond vervolgens een verdiepend gesprek plaats. In de bijlage van deze veiligheidsanalyse is een cijfermatig overzicht hiervan te vinden.

Gesprekken inwoners

Vrijwel alle inwoners van Texel gaven tijdens de gesprekken aan zich erg veilig te voelen op het eiland (“de deur is nooit op slot”, “in vergelijking met mijn vorige gemeente speelt hier niks”, “ik heb me nog nooit ergens veiliger gevoeld”). Zij gaven vaak aan moeite te hebben om alle “prioriteitenmuntjes” kwijt te kunnen.

Desondanks waren er een aantal rode draden te vinden in de gesprekken die zijn gevoerd. Zo gaf een aantal inwoners aan een toename van vandalisme door de jeugd en zwerfafval te zien. Dit in tegenstelling tot de cijfers en de interviews. Tegelijkertijd waarschuwt een aantal inwoners voor het feit dat Texel niet anders is dan de vaste wal: ook hier spelen volgens hen zaken als ondermijnende criminaliteit. Een aantal inwoners geeft aan zich zorgen te maken over het alcohol- en drugsgebruik bij jongeren, maar de meeste inwoners vinden de daadwerkelijke jeugdoverlast meevallen. Daarnaast gaf een enkele inwoner aan dat de tegenstellingen op het eiland zijn verscherpt sinds corona, dat men een korter lontje heeft, en dat er in de dorps- en buurtapps hardere en scherpere taal wordt gebruikt. Enkele inwoners gaven aan het idee te hebben dat er niet naar hen geluisterd werd door de gemeente.

De inwoners van Texel geven met name de volgende thema's de prioriteit (door hier de meeste muntjes aan te geven):

1. Vandalisme, verloedering en zwerfvuil
2. Alcohol- en drugsoverlast
3. Veilig uitgaan en evenementen
4. Diefstal
5. Georganiseerde- en ondermijnende criminaliteit

Groepsgesprek dorpscommissies

De twee groepsgesprekken met de dorpscommissies laten eenzelfde positief beeld zien van de veiligheidssituatie op Texel. De belangrijkste aandachtspunten rondom veiligheid op Texel variëren per dorp, maar enkele gemeenschappelijke zorgen komen steeds terug. Verkeersveiligheid is in veel dorpen een belangrijk punt van zorg, met name rondom drukke wegen en de ongelukken met fietsers. Toerisme zorgt voor extra drukte, wat leidt tot meer verkeersongelukken, vooral in het

zomerseizoenen wanneer de wegen drukker zijn en veel toeristen niet bekend zijn met de lokale verkeersregels.

Daarnaast werden er tijdens de gesprekken zorgen geuit over het alcohol- en drugsgebruik op het eiland, met name onder jongeren. Het beeld is dat dit op Texel relatief hoog ligt. Hoewel vandalisme volgens de dorpscommissies is afgenomen, is er soms wel sprake van vernieling en zwerfafval, maar wordt dit goed gemeld of uit eigen initiatief opgepakt (bijvoorbeeld door middel van raapploegen). Tijdens de gesprekken werden er ook diverse opmerkingen gemaakt over de inzet en zichtbaarheid van de overheid en hulpdiensten: politie en handhaving zijn in de meeste dorpen beperkt zichtbaar en daarnaast kan de langere opkomsttijd van de brandweer op sommige delen van het eiland een risico zijn. Wat betreft minder zichtbare thema's als ondermijning en digitale criminaliteit vinden de dorpscommissies het lastig te bepalen in hoeverre dit op Texel speelt. Ondermijnende criminaliteit lijkt op Texel nog niet wijdverspreid, maar er is bezorgdheid over de mogelijkheid dat dit probleem zich in de toekomst kan ontwikkelen, vooral met betrekking tot leegstaande schuren en industrieterreinen.

De dorpscommissies van Texel geven met name de volgende thema's de prioriteit (door hier de meeste muntjes aan te geven):

1. Vandalisme, verloedering en zwerfvuil
2. Alcohol- en drugsoverlast
3. Jeugdoverlast

4. Bedrijvigheid en veiligheid

Texel kent als toeristisch eiland veel bedrijvigheid in de horeca- en toerismesector. Naast deze belangrijke sector zijn er ook meerdere bedrijventerreinen te vinden op het eiland en is er een actief havengebied.

4.1 Veilig winkelgebied

In winkelgebied kunnen zich verschillende vormen van onveiligheid voordoen, zoals winkeldiefstal, zakkenrollerij en overvallen. Hierbij kan het ook gaan om jongerenoverlast, vernielingen, fietsen en bromfietsen in voetgangersgebied en de mate van brandveiligheid van de winkelpanden. Daarnaast kunnen zwerfvuil en andere tekenen van verloedering tot subjectieve onveiligheid leiden.

Veilig winkelgebied op Texel

In Texels 'hoofdstad' Den Burg zijn allerlei kleine winkels, maar ook internationale ketens te vinden. Ook is er elke maandagochtend een markt. In de badplaats De Koog zijn veel terrassen en winkels te vinden. De winkels op Texel zitten dus verspreid over het eiland. De afgelopen vier jaar is er een aantal zakkenrollers geweest, maar dit is niet opvallend in vergelijking met andere eilanden. Wat betreft winkeldiefstal is er sprake van een hoger aantal meldingen bij de politie in vergelijking met de andere Waddeneilanden. Tegelijkertijd is Texel het grootste eiland met het grootste aanbod aan winkels en de meeste inwoners en zijn deze aantallen vergeleken met andere Nederlandse gemeenten relatief laag. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat het aantal winkeldiefstallen in werkelijkheid hoger ligt, maar dat er niet altijd aangifte wordt gedaan.

	2020	2021	2022	2023
Winkeldiefstal	7	9	8	6
Zakkenrollerij	5	4	6	2

4.2 Veilige bedrijventerreinen

Onveiligheid op bedrijventerreinen kent zowel sociale als fysieke aspecten: bedrijfsinbraak, diefstal, overvallen en vernieling aan de ene kant en aan de andere kant inrichting en onderhoud van de terreinen, verkeersveiligheid en brandveiligheid. Ook kunnen zich illegale bewoning en drugsdelicten als hennepplantages voordoen.

Veilige bedrijventerreinen op Texel

Texel kent meerdere bedrijventerreinen, namelijk⁶:

- Den Burg – Wezenland - 16 bedrijven;
- Den Burg – Noord en De Mars - 54 bedrijven;
- De Waal - 2 bedrijven;
- Oudeschild - 67 bedrijven;
- Oosterend - 12 bedrijven;
- De Cocksdorp - 5 bedrijven;
- De Koog - 10 bedrijven.

Het aantal bedrijventerreinen is op Texel groot ten opzichte van de andere Waddeneilanden. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het aantal diefstallen of inbraken bij bedrijven. Dit cijfer lijkt de afgelopen jaren te dalen, maar het gaat om zodanig kleine aantallen dat er niet gesproken kan worden van een zichtbare trend.

	2020	2021	2022	2023
Diefstal of inbraak bij bedrijven	5	6	2	3

4.3 Veilig uitgaan

Uitgaansvoorzieningen hebben enerzijds een positief effect op de veiligheid: het culturele en sociale klimaat varen er wel bij. Er kunnen ook veiligheidsproblemen rond uitgaansvoorzieningen ontstaan, zoals geweld, overlast en vernielingen.

Veilig uitgaan op Texel

Met name Den Burg en De Koog zijn populaire uitgaansplekken op Texel, die gekenmerkt worden door restaurants, cafés en kroegen. De Koog is de plek waar de meeste jongeren naar op vakantie gaan, waarbij De Toekomst een populaire discotheek is. In Den Hoorn staat het enige theater van Texel, voor cabaret of muziek. In de gesprekken met de dorpscommissies is aangegeven dat het aantal uitgaansgebieden voor jongeren (met name tussen 14-18) beperkt is. Bij de uitgaansgelegenheden kan volgens de dorpencommissies tevens meer controle plaatsvinden op alcohol- en drugsgebruik dan in de privésfeer.

⁶ Gemeente Texel, *Inventarisatie Strategische Bedrijventerreinenvisie Gemeente Texel*, 2018,

	2020	2021	2022	2023
Geluidshinder horeca	12	2	5	11

De geluidshinder die men ervaart vanuit de horeca is relatief laag. Ook in de gesprekken komt naar voren dat de overlast rondom uitgaansgelegenheden, met name in De Koog, de afgelopen jaren is afgenomen. Op dit moment draait er op Texel een pilot van de “Borrelbus”, om een snelle afvoer van uitgaanspubliek vanuit De Koog te bevorderen en overlast en ongelukken te verminderen. Hoewel het bij lijkt te dragen aan de vermindering van overlast door het uitgaanspubliek op Texel, zijn er ook kanttekeningen bij deze pilot te plaatsen. In de gesprekken met de dorpscommissies werd aangegeven dat er discussie is over de precieze halte en dat veel jongeren alsnog de fiets pakken. De Borrelbus is een project dat afzonderlijk wordt geëvalueerd en waar team OOV nauw contact over heeft met de politie.

4.4 Veilige evenementen

Evenementen, zeker de grootschalige, kunnen veiligheidsrisico's opleveren. Het is aan de organisator om de veiligheid te realiseren en aan de gemeenten om de juiste voorwaarden te stellen en die te handhaven.

Veilige evenementen op Texel

Op Texel worden ieder jaar veel verschillende evenementen georganiseerd, bijvoorbeeld de grootste catamaranrace ter wereld (de Ronde om Texel). Op het strand bij De Koog staat tijdens dit evenement een feesttent waar diverse artiesten optreden. In Den Burg vindt ieder jaar het Texel Blues Festival plaats (driedaags festival). Op het strand bij Paal 17 vindt ieder jaar het Dance Festival SunBeats plaats en Texel Culinaire wordt georganiseerd in het centrum van De Koog. Ieder jaar vindt op Texel het Beach Food Festival plaats en daarnaast is Sompop een populair muziekfestival waar jong en oud Texel te vinden is. Uit de cijfers en de gesprekken blijkt dat er de afgelopen jaren geen noemenswaardige incidenten zijn geweest bij evenementen op Texel. Wel is constructieveiligheid (bijvoorbeeld in het geval van harde wind) als risico benoemd bij evenementen op Texel, naast bijvoorbeeld brandveiligheid.

4.5 Veilig toerisme

Dit thema heeft betrekking op de onveiligheid die zich kan voordoen in en rond recreatiegebieden en op en rond toeristische verblijfslocaties. De risico's betreffen bijvoorbeeld beroving, diefstal uit/van vaartuigen, inbraak, geweld, overlast, vernieling.

Veilig toerisme op Texel

Jaarlijks bezoeken zo'n 1.000.000 personen het eiland. Het grootste deel van deze personen komt naar het eiland met veerdienst TESO. Het toeristische karakter maakt Texel geliefd, maar vanuit de interviews werd duidelijk dat dit vanuit veiligheidsperspectief lastige situaties kan opleveren.

995.814
Totaal 2024
1.008.794
Totaal 2023

De Texelaars kennen de gang van zaken op het eiland en kennen een hoge mate van zelfredzaamheid. Op een aantal delen van Texel (bijvoorbeeld De Cocksdorp en Oosterend) duurt het langer voordat (bepaalde) hulpdiensten ter plaatse zijn. Dit is bekend bij de inwoners. Texelaars grijpen daarom ook vaak zelf al in: zo is het geen unicum dat de brandweer aankomt bij een reeds gebluste brand. Toeristen hebben vaak een andere verwachting van (hulp)diensten op het eiland of hebben het beeld dat hulpdiensten hetzelfde 'functioneren' als aan de overkant. Dit kan echter op het eiland anders zijn, bijvoorbeeld als het gaat om aanrijtijden, de directe beschikbaarheid van ambulances (als deze bijvoorbeeld ter plaatse zijn bij een ander incident op het eiland) en het feit dat er bij de hulpdiensten niet zomaar kan worden opgeschaald. In het geval van Texel resulteert dit er in dat toeristen soms minder begrip voor de bijzonderheden van het eiland en de bijbehorende inzet van hulpdiensten.

Met name vanuit de brandweer wordt aangegeven dat toerisme in relatie tot verkeersveiligheid en het uitrukken bij incidenten regelmatig gevaarlijke situaties oplevert. Duitsers, Fransen en Belgen reageren allemaal anders op een voertuig met OGS. Daarnaast kennen ze soms basis verkeersregels niet goed: dit werd ook benadrukt in het gesprek met de dorpscommissies.

5. Jeugd en veiligheid

Binnen het thema “Jeugd en Veiligheid” wordt er gekeken naar verschillende vormen van jeugdoverlast en -problematiek, het gebruik van alcohol en drugs onder jongeren en de veiligheid in en om scholen.

5.1 Jeugdoverlast en -problematiek

Bij jeugdoverlast gaat het vooral om overlast in groepsverband, zowel in ‘milde’ vorm als ‘zwaarder’. Het kan gaan om geluidsoverlast, intimiderend aanwezig zijn, zwerfvuil achterlaten en soms ook vernielingen en andere vormen van criminaliteit. Ook is er veelal (lichte) criminaliteit in het spel. Het onderdeel ‘jeugdproblematiek’ heeft vooral betrekking op individuele problematische jongeren. Het gaat om jongeren met problemen op meerdere leefgebieden die niet zelden ook ‘veelpleger’ zijn. Ze vormen mogelijk de harde kern van jeugdgroepen, soms zelfs criminele groepen. Het betreft zogenoemde ‘complexe casuïstiek’ die een integrale PGA (eventueel Top X-aanpak) behoeft.

Jeugdoverlast en -problematiek op Texel

In 2021 en 2022 was er een lichte toename te zien in meldingen over jeugdoverlast. Dit valt samen met de landelijke trend dat er meer jeugdoverlast is ervaren tijdens de coronaperiode. Tegelijkertijd is de hoogte van het aantal meldingen in 2022 opvallend, omdat bijna alle coronamaatregelen op 25 februari 2022 zijn ingetrokken. Daarnaast lag dit aantal in 2021 en 2022 hoger dan het landelijk gemiddelde. In 2023 is het aantal meldingen van jeugdoverlast sterk gedaald, wat aansluit bij de beleving van onder andere de dorpscommissies. Ook de inwoners gaven diverse keren aan geen overlast te ervaren van de “eigen” jongeren. Tegelijkertijd is in de diverse gesprekken ook benoemd dat er relatief weinig plekken zijn waar de jeugd elkaar kan ontmoeten.

	2020	2021	2022	2023
Meldingen jeugdoverlast	78	107	95	61

Bij jongeren die de fout ingaan, wordt Bureau Halt vaak ingeschakeld, om contact met justitie zoveel mogelijk te voorkomen en jongeren een tweede kans te geven. Het gemiddelde aantal jongeren dat naar Halt wordt verwezen ligt iets hoger dan het landelijke gemiddelde (per 1.000 jongeren).

5.2 Jeugd, alcohol en drugs

Hierbij gaat het bijvoorbeeld om overlast van alcohol- en drugsgebruik in de openbare ruimte, eventueel in uitgaansgebied/-gelegenheden. Het drank- en drugsgebruik kan in verband staan met geweld, vernielingen, geluidsoverlast. Daarnaast spelen ook de gezondheidsrisico's van (overmatig) alcohol- en drugsgebruik een rol.

Jeugd, alcohol en drugs op Texel

Het alcoholgebruik onder Texelse jongeren is relatief hoog, zeker in vergelijking met landelijke en regionale cijfers. Tijdens corona is het alcoholgebruik op Texel onder jongeren gestegen.⁷ Uit de Gezondheidsmonitor 2019 bleek dat 37,2% van de tweede- en vierdeklassers uit het voortgezet onderwijs op Texel in de afgelopen maand alcohol heeft gedronken. Dit is in 2021 gestegen naar 45,1%. Landelijk lag dit percentage in 2021 op 29%, waarmee het alcoholgebruik onder jongeren op Texel veel hoger ligt dan in de rest van Nederland. In de meest recente Gezondheidsmonitor uit 2023 zijn de percentages van Texel (28.6%) meer vergelijkbaar met de landelijke cijfers (27.3%), maar ligt dit nog steeds hoger dan het landelijke gemiddelde.⁸

Jongeren beginnen op Texel over het algemeen jong met het drinken en het drinken van alcohol is diepgeworteld in de lokale cultuur. Ten opzichte van alcohol is drugs veel minder sociaal geaccepteerd en roept het bij veel mensen de associatie met criminaliteit op. Dit neemt niet weg dat 17% van de Texelse jongeren in de tweede en vierde klas van de middelbare school ervaring heeft met softdrugs, en 4,5% van de jongeren ervaring heeft met harddrugs.⁹ Om een beter beeld te krijgen van de aard en omvang van het drugsgebruik op Texel, wordt er binnenkort in opdracht van de gemeente een rioolwateronderzoek uitgevoerd.

Een uitdaging voor de toekomst

In de gesprekken is diverse keren naar voren gekomen dat het alcohol- en drugsgebruik een punt van zorg is op Texel. Volgens de GGD vormt jeugdproblematiek in relatie tot verslaving ook een zorgpunt. De verwachting van de GGD is dat dit in de toekomst een groter probleem zal worden. Het gebruik van drugs lijkt landelijk te normaliseren. Op Texel wordt, net als bij de andere Waddeneilanden, niet snel aan de bel getrokken bij verslavingsproblematiek, waardoor de hulp vaak te laat op gang komt. Vanuit een deel van de dorpscommissies worden sterke zorgen geuit over het gebruik van drugs onder jongeren. Het betreft hier niet zozeer overlast, maar voornamelijk zorgen over de gezondheid van jongeren.

⁷ Corona Gezondheidsmonitor Jeugd, 2021

⁸ Gezondheidsatlas Noord-Hollands Noord, *Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 Texel*,

⁹ Ibid.

5.3 Veilig in en om school

De jeugd kan dader, maar ook slachtoffer zijn van onveiligheid; thuis, in de buurt, bij het uitgaan, maar ook op school. Mogelijke veiligheidsproblemen op en rond scholen zijn pesten, geweldpleging, diefstal, overlast (voor omwonenden), vernielingen en verkeersonveiligheid.

Veilig in en om school op Texel

Uit de cijfers en gesprekken volgt niet direct dat er structurele overlast, onveiligheid of criminaliteit wordt ervaren op of rond de scholen op Texel. Wel is bij de gemeente bekend dat er in 2023 sprake was van een zodanig overlastgevende groep binnen een school, dat hierop gerichte en integrale maatregelen zijn getroffen.

In de Gezondheidsmonitor Jeugd 2022/2023 wordt aangegeven dat 74% van de kinderen zich veilig voelt op school, waarbij jongens (52%) de veiligheid op school aanzienlijk hoger beoordelen dan meisjes (62%). In vergelijking met eerdere Gezondheidsmonitoren vinden Texelse jongeren school minder vaak leuk en heerst er een negatiever beeld van hoe met elkaar wordt omgegaan. Bovendien wordt er volgens hen vaker drugs gedeald in of rond school. In de cijfers van de Gezondheidsmonitor Jeugd zien we de laatste jaren tevens een stijging in het pestgedrag.¹⁰ 6,1% van de jongeren op Texel is afgelopen 3 maanden minstens 2 keer per maand op school gepest, en online pesten komt vaker voor. Ook in het gesprek met de dorpscommissies werden zorgen rondom digitaal pesten geuit.

---

¹⁰ Ibid.

6. Fysieke veiligheid

Een veilige fysieke omgeving is essentieel voor het welzijn en de kwaliteit van leven van de inwoners van Texel. In dit hoofdstuk richten we ons op verschillende aspecten van fysieke veiligheid, zoals verkeersveiligheid, brandveiligheid, externe veiligheid en rampenbestrijding en crisisbeheersing.

6.1 Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid heeft betrekking op de veiligheid van verkeer voor verkeersdeelnemers in het algemeen, voor specifieke doelgroepen en in bepaalde gebieden (woongebied, scholen, winkelgebied en dergelijke). Deze veiligheid wordt beïnvloed door fysieke factoren (infrastructuur) en het rijgedrag van verkeersdeelnemers. Het kan hierbij ook gaan om verkeers- en parkeeroverlast.

Verkeersveiligheid op Texel

Texel is een populair eiland om zowel per auto als per (elektrische) fiets te bezoeken. In de afgelopen jaren zien we een stijgende lijn wat betreft verkeersongevallen en verkeersongevallen met letsel. Verkeersveiligheid is daarmee een noemenswaardig thema voor de gemeente Texel. Ongelukken met (elektrische) fietsen komen veelvuldig voor en lijken de afgelopen jaren toe te nemen. De link met toerisme is reeds in paragraaf 4.5 benoemd. Daarnaast maakt men vaker gebruik van elektrische fiets of een gemotoriseerd vervoersmiddel waardoor men ongelukken krijgt met gebruik van een hogere snelheid waardoor de impact groter is. In een recent onderzoek van Independer¹¹ staat het eiland in de top drie van gemeenten waar de meeste fietsongevallen plaatsvinden, afgezet tegen het aantal inwoners. Ondanks dat dit onderzoek een sterk vertekend beeld geeft, gezien het grote aantal toeristen dat het eiland bezoekt, laat dit wel zien dat verkeersveiligheid een thema is wat aandacht verdient op Texel.

Daarnaast is het rijden onder invloed de afgelopen twee jaar toegenomen. Dit lijkt ook te maken te hebben met een toename in het afnemen van speekseltests onder bestuurders, waarmee de politie steeds vaker drugsgebruik in het verkeer constateert.

---

¹¹ Independer, *Onderzoek: de kinderen gaan weer naar school, dit zijn de gevaarlijkste fietsgemeenten*, 2024, <https://www.independer.nl/autoverzekering/info/onderzoek/fietsongevallen-2024>.

	2020	2021	2022	2023
Verkeersongevallen	74	105	108	Onbekend
Verkeersongevallen - dodelijke afloop	1	0	2	1
Verkeersongevallen - letsel	15	25	28	Onbekend
Verkeersongevallen - materiële schade	58	80	78	Onbekend
Rijden onder invloed	34	29	47	42

6.2 Brandveiligheid

Dit thema heeft enerzijds betrekking op de ontwerptechnische en gebruikstechnische brandveiligheid van bepaalde soorten gebouwen (zoals woongebouwen en gebouwen met horecabestemming) en anderzijds op de voorwaarden voor effectieve repressie. Om de brandveiligheid te borgen zien gemeente, brandweer en omgevingsdienst toe op proactie en preventie en geven zij voorlichting aan doelgroepen. Daarnaast richt de brandweer zich op de bestrijding (repressie) van branden.

Brandveiligheid op Texel

Uit de cijfers valt op te maken dat het aantal gemelde incidenten bij de brandweer op Texel afneemt. In de gesprekken met de brandweer komt naar voren dat Texel een (brand)veilige gemeente is. Vanuit brandweerperspectief zijn er veel onderwerpen vergelijkbaar met de trends en ontwikkelingen aan de vaste wal, zoals zonnepanelen en elektrische voertuigen. De brandweer geeft aan dat het aantal incidenten in de agrarische sector de afgelopen jaren is toegenomen. Hier kan het gaan om branden, maar ook om ongelukken met (landbouw)voertuigen.

Het natuurbrandrisico is hoog op Texel vanwege het duin- en natuurgebied. De veiligheidsregio heeft samen met natuurbeheerders de afgelopen jaren gewerkt aan het verminderen van het natuurbrandrisico door aanpassingen te doen in de vegetatie. De gemeente treft ook zelf standaardmaatregelen, zoals een rookverbod gekoppeld aan de risico-inschatting op natuurbrandrisico.nl. Daarnaast zijn er vakantieparken op Texel die zelf het gebruik van gas in plaats van kolen verplicht hebben gesteld bij het barbecueën, wat het risico op brand kan verminderen.

	2020	2021	2022	2023
Texel	227	130	183	152
Vlieland	24	36	26	25
Terschelling	54	51	56	71
Ameland	36	49	45	35
Schiermonnikoog	29	24	42	32

De brandweer op Texel

De brandweer draait (landelijk) grotendeels op vrijwilligers, zo ook op Texel. Uit de gesprekken met de brandweer volgt dat het vullen van alle functies een uitdaging kan zijn: in sommige gevallen bekleden de medewerkers meerdere expertfuncties, wat moeilijkheden met zich mee kan brengen bij een uitruk. Vanwege het beschikbare aantal vrijwilligers kan de brandweerpost De Cocksdorp ook met vier man uitrukken. Het wettelijk aantal brandweerlieden dat aanwezig moet zijn bij een incident met brand is zes, wat betekent dat brandweerpost Den Burg ook mee uitrukt bij incidenten in het gebied van de Cocksdorp. Op het eiland is een minimum aan materiaal en voertuigen aanwezig. Bij grote incidenten is de kans aanwezig dat er extra materieel opgeroepen moet worden vanaf de vaste wal. Er zijn afspraken gemaakt over het overzetten van materieel en personeel buiten de reguliere diensttijden van TESO. Deze afspraken gelden ook voor andere hulpdiensten.

De beperkte beschikbaarheid van vrijwilligers wordt ook in andere gesprekken als punt van zorg genoemd. Het vullen van de roosters in de vakantieperiode vormt steeds vaker een uitdaging voor de brandweer. Veel vrijwilligers hebben zelf een eigen zaak of andere baan waardoor ze druk bezet zijn in de zomer. Deze notie geldt overigens ook voor andere organisaties met vrijwilligers, zoals bij de KNRM en de Reddingsbrigades.

6.3 Externe veiligheid

Bij dit thema staan de risico's van gevaarlijke stoffen centraal. Gevaarlijke stoffen worden opgeslagen en/of bewerkt in inrichtingen en vervoerd via weg, water, spoor, lucht en buisleidingen.

Externe veiligheid op Texel

Externe veiligheid is geen groot veiligheidsthema voor Texel. Desondanks kent het eiland wel een luchthaven en meerdere havens. Er is een aantal bufferlocaties voor brandstoffen, zoals bij de

TESO-haven, in Oudeschild (onder meer voor scheepvaart), maar is er ook een grote gasopslag aan de Veenselangweg in Den Burg. Daarnaast werkt het Koninklijk Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee (NIOZ) met radioactieve stoffen, maar dit is niet grootschalig. Verder zijn er veel bedrijven en hobbyisten die gebruikmaken van kleinschalige hoeveelheden gevaarlijke stoffen. Voor zover bekend zijn er de afgelopen jaren geen noemenswaardige incidenten of calamiteiten geweest als het gaat om gevaarlijke stoffen.

6.4 Rampenbestrijding en crisisbeheersing

Bij rampenbestrijding en crisisbeheersing wordt logischerwijs naar de processen van de veiligheidsregio's gekeken. De gemeente heeft hier een belangrijke taak als onderdeel van de gemeenschappelijke regeling op basis waarvan de veiligheidsregio bestaansrecht heeft. Samen met de veiligheidsregio en andere hulpdiensten zoals de politie, wordt gewerkt aan de onderwerpen rampenbestrijding en crisisbeheersing. De gemeente heeft hierbij een specifieke rol op het gebied van bevolkingszorg: de processen rondom onder andere opvang en verzorging en het registreren van slachtoffers.

Rampenbestrijding en crisisbeheersing op Texel

Texel beschikt over een eigen vliegveld voor klein luchtvaartverkeer. Er wordt veel parachute gesprongen op het eiland. Het vliegveld beschikt over een eigen crisisplan dat onlangs is geactualiseerd. In het geval van rampenbestrijding en crisisbeheersing kenmerkt Texel zich door een laag aantal incidenten. Er zijn weinig opschalingen geweest binnen de GRIP-structuur. De gemeente Texel hoeft dan ook vrijwel nooit de bevolkingszorgprocessen op te starten. Dit maakt tevens ook dat de Officier van Dienst Bevolkingszorg (OvD Bz) op Texel niet snel ervaring op kan doen. In de piketdiensten is de keuze gemaakt om een OvD Bz van de vaste wal standaard te koppelen, zodat er een back-up komt bij grotere incidenten.

Een kwetsbaarheid van Texel is de beperkte vitale infrastructuur. De TESO vormt de verbinding met de vaste wal in fysieke zin, maar onder de grond bevinden zich natuurlijk diverse kabels die zorgen voor stroom en internet op het eiland. Uitval van een van deze kabels zal grote gevolgen hebben voor Texel.

7. Integriteit en veiligheid

Integriteit en veiligheid vormen de ruggengraat van een betrouwbare en veilige samenleving. Dit hoofdstuk behandelt verschillende aspecten van integriteit en veiligheid, zoals polarisatie en radicalisering, georganiseerde en ondermijnende criminaliteit, een weerbare overheid, informatieveiligheid en ambtelijke en bestuurlijke integriteit.

7.1 Polarisation en radicalisering

Bij dit thema gaat het om ideologische groepen/stromingen personen in de samenleving die dermate zijn geradicaliseerd, dat zij door hun wijze van handelen of door hun uitingen zorgen voor maatschappelijke spanningen. Deze spanningen kunnen invloed hebben op de algemene veiligheid (bij toepassen van geweld) of het veiligheidsgevoel van de burgers. Daarnaast kunnen zij een bedreiging (gaan) vormen voor de veiligheid en kunnen polarisatie in de samenleving vergroten.

Radicalisering en polarisatie op Texel

Hoewel de spanningen in de Nederlandse (en ver daarbuiten) samenleving zijn toegenomen en de drempel om over te gaan tot extremistische uitingen is verlaagd, zijn er geen concrete radicaliseringscasussen op Texel. Tegelijkertijd blijkt uit de gesprekken met betrokken ambtenaren en de inwoners dat corona ervoor heeft gezorgd voor een toename van polarisatie en een verscherping van onderling contact. Deze verscherping is door verschillende inwoners ook opgemerkt. Daarnaast heeft de gemeente te maken met een aantal inwoners die zich soeverein verklaren.

7.2 Georganiseerde/ondermijnende criminaliteit

Bij dit thema gaat het om vormen van georganiseerde criminaliteit die zich manifesteren in gemeenten/op het gemeentelijk grondgebied, met mogelijk een bedreigende uitstraling naar de (woon)omgeving. Denk aan drugsgerelateerde criminaliteit, mensenhandel, witwassen en vastgoedfraude, Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's). Bij ondermijnende criminaliteit kan het ook gaan om het misbruik maken van legale structuren die verkregen worden via de gemeente, zoals diverse vergunningen.

Georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit op Texel

Er zijn verschillende definities van ondermijning. Het wordt gezien als het constante "gebeuk" van de georganiseerde criminaliteit (onderwereld) op de samenleving (bovenwereld). Er zijn geen

signalen dat er op Texel ernstige ondermijnende activiteiten plaatsvinden. Ondermijning wordt echter ook wel ‘sluipend gif’ genoemd - met verzwakkende en ontregelende effecten op de maatschappij - waarvan je de uitwassen pas gaat “zien als je het doorhebt”. Daarom is ondermijning een thema dat ook speelt op Texel. In het meest recente ondermijningsbeeld van het RIEC wordt aangegeven dat er vijf fenomenen in het kader van ondermijning kunnen spelen op Texel. Hierbij gaat het om:

- Mensenhandel en -smokkel;
- Drugscriminaliteit;
- Witwassen en financieel-economische criminaliteit;
- Vastgoedfraude -en misbruik;
- Ongebruikelijk bezit en vermogen.

Daarnaast wordt aangegeven dat Texel om diverse redenen een aantrekkelijke gemeente is voor ondermijning, onder andere vanwege de geografische ligging, de woningnood in combinatie met personeelshuisvesting, de open grens tussen de Wadden- en Noordzee, het hoge drugsgebruik, de aanwezigheid van een vliegveld en havens en de relatief gesloten cultuur. Bovendien zijn er op Texel veel leegstaande schuren, die gebruikt kunnen worden voor ondermijnende activiteiten. Concreet zijn er de afgelopen tijd ruim dertig ondermijningssignalen geweest. Hoewel het aantal ondermijningscasussen relatief beperkt is, is er de afgelopen jaren wel casuïstiek geweest. Voorbeelden hiervan zijn een cocaïnewaterij en hennepplantages. Tegelijkertijd vraagt de ondermijningsaanpak op Texel wel om aandacht: in de gesprekken kwam naar voren dat de casuïstiek de afgelopen tijd opdroogt en dat er zorgen zijn of de signalen de gemeente en/of politie wel bereiken als gevolg van de ons-kent-ons-cultuur. In meer regionaal verband wordt aangegeven dat de casussen op Texel niet genoeg zijn voor de grotere partners om daar capaciteit aan te besteden. Desondanks kan een relatief ‘kleine’ casus een grote impact hebben op een kleine gemeente als Texel.

	2020	2021	2022	2023
Drugshandel	4	1	7	2
Handel en vervaardiging softdrugs (hennepkwekerijen)	1	0	3	1
Wapenhandel	3	3	3	3
Mensensmokkel	0	0	0	0

7.3 Weerbare overheid/ weerbaar bestuur

Werknemers met een publieke taak worden regelmatig geconfronteerd met agressie en geweld bij het uitoefenen van hun taak. De maatschappelijke omgeving kan zich intimiderend, bedreigend, soms letterlijk gewelddadig opstellen. De uitvoering van publieke taken heeft ertoe geleid, de integriteit en 'goed bestuur' komen onder druk te staan en het vertrouwen in de overheid kan aangetast raken.

Weerbare overheid/weerbaar bestuur op Texel

De gemeente Texel heeft een agressieprotocol om de veiligheid van haar personeel en een weerbare overheid te waarborgen. Daarnaast is de gemeente bezig met een weerbaarheidsscan, die wordt gefaciliteerd door de provincie Noord-Holland.

7.4 Informatieveiligheid

Gemeenten zijn, net als andere (overheids-)organisaties, kwetsbaar als het gaat om de (digitale) dienstverlening - met name het veilig/beveiligd uitvoeren van deze dienstverlening - en het beheer van persoonsgegevens. Als de overheid de digitale beveiliging hiervan niet voldoende kan borgen, is het vertrouwen in de overheid in het geding. Ook kan het de fysieke veiligheid van burgers en organisaties in gevaar brengen; bijvoorbeeld als besturingssystemen van sluizen en bruggen gehackt worden.

Informatieveiligheid op Texel

De gemeente Texel heeft een Informatiebeleidsplan voor 2023-2027¹² om een veilige en toekomstbestendige informatievoorziening te waarborgen. Het doel van dit plan is om richting te geven aan de koers die de gemeente Texel gaat varen op het gebied van haar informatievoorziening om te blijven voldoen aan de informatiebehoefte van de organisatie in de periode van 2023 tot en met 2027. Het verbeteren van de informatieveiligheid maakt hier onderdeel van uit.

7.5 Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

Schending van integriteit kan samenhangen met belangenverstrengeling maar ook het gevolg zijn van 'niet-intentionele' verrommeling van processen. In dit laatste geval ontstaat de integriteitschending min of meer 'per ongeluk'.

---

¹² Gemeente Texel, *Informatiebeleidsplan 2023-2027 gemeente Texel*

Integriteitschendingen kunnen gevolgen hebben voor de lokale veiligheid doordat bijvoorbeeld fysiek gevaarlijke situaties ontstaan of in stand blijven (vergunning voor onveilige gebouwen of bedrijfsvoering), criminele groepen bewegingsruimte krijgen of dat ambtenaren of bestuurders kwetsbaar worden voor verdere aantastingen van hun integriteit.

Ambtelijke en bestuurlijke integriteit op Texel

Integriteit is altijd een relevant onderwerp, zeker in het licht van ondermijnende criminaliteit. Criminelen willen graag misbruik maken van de legale structuren van de overheid. Texel beschikt over een Beleidskader integriteit gemeente Texel dat is opgesteld in 2019.

8. Conclusie

Texel is het Waddeneiland met het grootste oppervlakte en aantal inwoners. De gemeente Texel kent veel unieke en mooie eigenschappen. Op basis van open bronnen, cijfermatige overzichten, gesprekken met ketenpartners, dorpscommissies en inwoners kan geconcludeerd worden dat de gemeente Texel een veilige gemeente is. Het totaal aantal geregistreerde misdrijven en aangiften voor de gemeente Texel is de afgelopen jaren ongeveer gelijk gebleven. Tegelijkertijd kent het eiland ook specifieke problematiek ten aanzien van veiligheid, die niet te vergelijken is met gemeenten aan de vaste wal. Er is een aantal veiligheidsthema's die op basis van bovenstaande analyse de komende jaren aandacht verdient:

Jeugd en veiligheid

Het thema jeugd en veiligheid verdient de komende jaren aandacht vanuit de gemeente Texel. Hoewel de jeugdoverlast en vandalisme door de jeugd af lijkt te nemen, wordt vandalisme en vernieling door de jeugd door de inwoners nog steeds als een probleem ervaren. Jeugdoverlast is daarnaast trendgevoelig en vraagt een blijvende inzet van de overheid en haar partners. Ook het relatief hoge alcohol- en drugsgebruik onder jongeren, de kans op verslaving en de toenemende alcohol- en drugsoverlast (waarvan onduidelijk is of het alleen jongeren betreft), baren zorgen bij hulpverleningsorganisaties en dorpscommissies. Daarnaast is het (digitaal) weerbaar maken van jongeren een belangrijk aandachtspunt. De gemeente zal moeten blijven investeren in initiatieven zoals de Borrelbus, nauwe samenwerking met scholen, preventie bij ouders en kinderen, en het inzetten van jongerenwerkers en jeugdboa's.

Ondermijnende criminaliteit

Op Texel spelen meerdere vormen van ondermijning, waaronder drugshandel, witwassen, arbeidsuitbuiting en vastgoedfraude. Het algemene gevoel is dat er op Texel, ondanks de beperktheid aan signalen en casussen, wel het een en ander speelt of kan gaan spelen in het kader van ondermijning. Vanwege de ons-kent-ons-cultuur worden deze signalen wellicht niet altijd gemeld. Daarnaast is er sprake van een trend waarbij criminele groepen meer rustige en afgelegen gebieden opzoeken. De meer afgelegen ligging van Texel aan de Waddenzee, gecombineerd met de vele havens en de rustige winterperiode, zouden Texel tot gunstige uitvalsbasis kunnen maken voor criminelen. Vanuit de gemeente vraagt dit om actieve inzet op dit thema, bijvoorbeeld door middel van de voortzetting van integrale controles en het verbeteren van de informatiepositie, meldingsroute en weerbaarheid.

Digitale veiligheid

Hoewel digitale veiligheid in de gesprekken met inwoners en dorpscommissies in mindere mate naar voren komt, verdient dit thema wel degelijk aandacht vanuit de gemeente. Uit de gesprekken blijkt dat het aantal aangiften van digitale criminaliteit en cybercrime de afgelopen tijd hoog is op Texel. Dit past bij de landelijke trend waarin digitale criminaliteit groeit en de digitalisering van de samenleving zorgt voor sluwere (digitale) criminelen. Op Texel wordt niet alleen de oudere generatie slachtoffer van digitale criminaliteit, maar ook volwassenen tussen de 40-60 jaar en jongeren. Daarnaast is er waarschijnlijk een hoog 'dark number', waarbij men uit schaamte lang niet altijd aangifte doet. Dit thema vraagt vanuit de gemeente de inzet op voorlichting en het stimuleren van aangiftebereidheid.

Verkeersveiligheid

De afgelopen jaren lijkt er sprake te zijn van een toename van verkeersongevallen, met name met (elektrische) fietsen. Veel toeristen die het eiland bezoeken hebben beperkte fietservaring, wat kan zorgen voor meer ongelukken. Ook een toename van het rijden onder invloed is een reden tot zorg. Verkeersveiligheid is daarom een thema wat blijvende aandacht verdient, bijvoorbeeld door middel van verkeerseducatie en handhaving.

De kwetsbaarheden van Texel als eiland

De kwetsbaarheid van Texel als eiland kwam duidelijk naar voren in interviews en gesprekken. Texel is sterk afhankelijk van de boot en enkele vitale kabelverbindingen. Deze kwetsbaarheid geldt ook voor hulpdiensten: er zijn bijvoorbeeld weinig brandweervrijwilligers, wat vooral in vakantieperiodes een uitdaging vormt. Daarnaast is men bij grote branden mogelijk afhankelijk van materieel van de wal. Vergelijkbare uitdagingen wat betreft vrijwilligers spelen bij andere organisaties zoals de KNRM en de Reddingsbrigades. Ook ontbreekt daklozenopvang op Texel en kan de crisisdienst niet altijd naar het eiland komen door de lange reistijd, wat de hulpverlening en beoordeling bij personen met onbegrepen gedrag bemoeilijkt. De politiecapaciteit op Texel is beperkt en de verwachting is niet dat deze in de komende jaren zal toenemen. Deze kwetsbaarheden vragen om grondige voorbereidingen vanuit de gemeente Texel voor de toekomst.

Bijlagen

Bijlage 1. Overzicht muntjes inwoners

Om met inwoners over het thema veiligheid te spreken, hebben we besloten om een dag in de vier grootste dorpskernen te organiseren om gesprekken te voeren. Om de inwoners te informeren over onze gemeentelijke activiteiten op dit gebied, hebben we gebruikgemaakt van een bord. Dit bord was verdeeld in twaalf verschillende thema's met betrekking tot openbare orde en veiligheid. De inwoners kregen vijf munten die zij over deze thema's mochten verdelen, met de instructie: "Stel dat jij de burgemeester bent, wat zouden dan jouw prioriteiten zijn?" Na het stemmen werd hen gevraagd om specifieke voorbeelden of toelichtingen te geven over hun keuzes.

Hieronder staan de resultaten van de stemronde, verdeeld over de vier dorpskernen. Een belangrijke kanttekening bij deze uitslag is dat sommige veiligheidsthema's veel aandacht krijgen van de inwoners, terwijl andere thema's minder opvallen. Thema's zoals huiselijk geweld en ondermijning zijn voor de inwoners minder zichtbaar, dan bijvoorbeeld vernieling of vandalisme. Daarom moet de stemronde van de inwoners gezien worden als een methode om het gesprek over veiligheid in de gemeente Texel aan te gaan.

Dorp → Thema ↓	Den Burg	De Koog	De Cocksdorp	Oudeschild	Totaal
Inbraken woningen en bedrijven	4	2	6	2	14
Diefstal	12	6	12	6	36 (3)
Bedreiging en huiselijk geweld	4	2	6	12	24
Woonoverlast	0	8	2	12	22
Personen met onbegrepen gedrag	6	2	4	4	16
Jeugdoverlast	10	6	2	4	22
Vandalisme, verloedering en zwerfvuil	44	12	26	12	94 (1)
Veilig uitgaan en evenementen	6	16	10	8	40 (2)
Alcohol- en drugsoverlast	12	6	4	18	40 (2)

Dorp → Thema ↓	Den Burg	De Koog	De Cocksdorp	Oudeschild	Totaal
Digitale criminaliteit	4	0	2	12	18
Georganiseerde- en ondermijnende criminaliteit	10	0	8	8	26 (5)
Polarisatie en radicalisering	16	0	2	2	20
<i>Totaal</i>	<i>128</i>	<i>60</i>	<i>84</i>	<i>100</i>	<i>372</i>

Bijlage 2. Overzicht muntjes dorpscommissies

Aantal muntjes per thema namens de dorpscommissies op Texel.

Onderwerp	Sessie I	Sessie II	Totaal
Inbraken woningen en bedrijven	0	0	0
Diefstal	0	1	1
Bedreiging en huiselijk geweld	1	0	1
Woonoverlast	1	0	1
Personen met onbegrepen gedrag	3	0	3
Jeugdoverlast	6	3	9 (3)
Vandalisme, verloedering en zwerfvuil	7	6	13 (1)
Veilig uitgaan en evenementen	1	7	8
Alcohol- en drugsoverlast	3	7	10 (2)
Digitale criminaliteit	1	1	2
Georganiseerde- en ondermijnende criminaliteit	0	1	1
Polarisatie en radicalisering	1	0	1
Overig: digitaal pestgedrag	1	-	1
<i>Totaal</i>	25	26	51

Contact

Bezoekadres

Scherp in Veiligheid
Koornbeursweg 67
8442 DJ Heerenveen

Postadres

Scherp B.V.
Koornbeursweg 67
8442 DJ Heerenveen

Tel.: 085-016 13 57
E-mail: info@scherpinveiligheid.nl

Scherpiv |
ScherpInVeiligheid |
Scherp-in-veiligheid |